

บทความวิชาการ

การวิจัยสถาบัน : เครื่องมือในการปรับปรุง ประสิทธิภาพองค์กร

ศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร จวงตระกูล¹
ศาสตราจารย์พิเศษรัฐประจํามหาวิทยาลัยพาร์อิสต์ ประเทศเกาหลีใต้

ชัชพล กุลโพธิ์สุวรรณ
อังคณา กันธิยะ
แสวง คุรุบา
วิรุฬห์ ฤกษ์จิตต์
รุจน์ อัจฉริยาภรณ์
กองบริหารบุคคล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วันที่ได้รับต้นฉบับบทความ : 8 สิงหาคม 2561
วันที่แก้ไขปรับปรุงบทความ : 31 มกราคม 2562
วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ : 2 เมษายน 2562

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษา (1) แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยสถาบัน (2) การดำเนินการเกี่ยวกับการวิจัยสถาบัน (3) การเผยแพร่การวิจัยสถาบัน (4) การวิจัยสถาบันกับการปรับปรุงประสิทธิภาพขององค์กร (5) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการวิจัยสถาบัน (6) ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปัญหาในการดำเนินการวิจัยสถาบัน ผลการศึกษาพบว่า (1) การวิจัยสถาบันเป็นการวิจัยที่ทําขึ้นในสถาบันอุดมศึกษาโดยบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ ขอบเขตของการวิจัยสถาบันจะรวมถึง การวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษา นักศึกษา บุคลากร อาคาร สถานที่ และการเงิน การวิจัยมีจุดมุ่งหมายในการนำไปใช้เป็นฐานข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการบริหารและปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา (2) มหาวิทยาลัยต่าง ๆ มีการดำเนินการวิจัยสถาบัน และนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย ซึ่งส่วนใหญ่แล้วงานด้านการวิจัยสถาบันเป็นงานส่วนหนึ่งของสถาบันวิจัยหรือศูนย์วิจัยของมหาวิทยาลัย ในขณะที่เดียวกันก็มีบางมหาวิทยาลัยที่มีการตั้งหน่วยงานวิจัยสถาบันขึ้นมาดำเนินงานด้านนี้โดยตรง มีการกำหนดนโยบายและระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการวิจัยสถาบันมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการวิจัยสถาบัน นอกจากนี้ ยังมี การจัดตั้งสมาคมวิจัยสถาบันและพัฒนาอุดมศึกษาเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้มีการวิจัยสถาบันกว้างขวางมากยิ่งขึ้นอีกด้วย (3)

การเผยแพร่ผลงานวิจัยสถาบันมีวิธีการสำคัญสามวิธีคือ เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของสถาบันอุดมศึกษาที่ดำเนินการวิจัย การตีพิมพ์ผลงานวิจัยในวารสารการวิจัยสถาบันโดยเฉพาะและในวารสารวิชาการอื่นทั้งในประเทศและต่างประเทศ นอกจากนี้ ยังมีการนำเสนอผลงานวิจัยสถาบันในการประชุมวิชาการที่จัดโดยองค์การและสถาบันต่างๆ (4) การดำเนินการวิจัยสถาบันในมหาวิทยาลัยไทยส่วนใหญ่เป็นโครงการด้านนักศึกษา (5) ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในการดำเนินการวิจัยสถาบันคือบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการยังขาดความรู้และทักษะในการวิจัยและต้องการพัฒนาทักษะด้านนี้ให้สูงขึ้น และอีกประการหนึ่งคือ การจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการวิจัยสถาบันยังไม่เพียงพอ ส่วนด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัยสถาบันนั้นยังมีข้อจำกัดในเรื่องแหล่งการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการและการนำเสนอในการประชุมวิชาการยังไม่เพียงพอ (6) ข้อเสนอแนะจากการศึกษานี้คือ ควรจัดให้มีการพัฒนาทักษะการวิจัยให้แก่บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในสถาบันอุดมศึกษาให้มีสมรรถนะด้านการวิจัยเพิ่มสูงขึ้น และควรจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการวิจัยสถาบันเพิ่มมากขึ้น ส่วนด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัยสถาบันนั้นควรสนับสนุนให้มีการจัดทำวารสารการวิจัยสถาบันโดยเฉพาะเพิ่มมากขึ้นและส่งเสริมสนับสนุนสมาคมวิจัยสถาบันและพัฒนาอุดมศึกษาให้มีการจัดทำวารสารการวิจัยสถาบันเป็นของตนเองโดยตรง และสนับสนุนให้สมาคมมีการจัดประชุมทางวิชาการวิจัยสถาบันอย่างต่อเนื่องโดยเพิ่มจำนวนครั้งของการประชุมวิชาการให้มากขึ้น และควรส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้มีโอกาสนำเสนอผลงานวิจัยสถาบันในการประชุมทางวิชาการทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติเพิ่มมากขึ้น

คำสำคัญ : การวิจัยสถาบัน, สถาบันอุดมศึกษา, มหาวิทยาลัย, สมาคมการวิจัยสถาบัน, การดำเนินการวิจัยสถาบัน, การตีพิมพ์ผลการวิจัยสถาบัน, การประชุมวิชาการ, ประสิทธิภาพองค์การ, ประเทศไทย

---

¹Corresponding Author E-mail : professordrj@gmail.com

Institutional Research: A Tool for Improving Organizational Efficiency

Jamnean Joungtrakuk, DBA., Ph.D.
Distinguished Professor, Far East University, South Korea

Chutpon Kulpotisuwan
Angkana Guntiya
Sawaeng Krooba
Wirun Tukjit
Rute Achariyaporn
Human Resource Management Division, Chiang Mai University

Received : August 8, 2018

Revised : January 31, 2019

Accepted : April 2, 2019

Abstract

This paper aims to discuss: (1) The concept of institutional research; (2) Conducting and application of institutional research; (3) Publicity of institutional research; (4) Institutional research and organizational efficiency; (5) Problems and obstacles in conducting institutional research; and (6) Recommendations for improving the efficiency and effectiveness of institutional research in Thailand. Based on this study it was found that: (1) Institutional research is the research conducted in higher education institutions by staff of the institutions, especially the academic supporting staff. The scope of institutional research includes the study of curriculum, students, staff, facilities and finance. It is used as the data base for management decision making and improving the efficiency and effectiveness of the higher education institutions. (2) Most universities conduct institutional research and utilize it for improving the efficiency and effectiveness of the management of the university. It is considered a part of the functions of a research institute or center in most universities. In some universities an institutional research unit is established as the responsible organization for institutional research. Many universities establish policy, guidelines, rules, regulations and procedures relating to the management and administration of institutional research. A budget is also allocated for institutional research in many universities. In addition, an Institutional Research and Higher

Education Development Association was established to promote the conduct and application of the institutional research in Thailand. (3) The publicity of the results of the institutional research is conducted in three major ways: publicizing via the website of the university, publishing research articles in a specific institutional research journal or in other journals, both at national and international levels, and presenting research papers in the institution's research academic conferences or in other academic conferences. (4) Most of institutional research projects conducted by Thai universities concentrate on students: (5) The major problems and obstacles in conducting and application of institutional research include: lack of knowledge and skills in research of the staff, especially those academic support staff of the university; budget availability is insufficient to support the institutional research projects, sources for publicizing institutional research is quite limited, both in terms of publishing in academic journals and academic conferences. (6) It is recommended that: various training and development programs should be developed to promote research knowledge and skills of the academic support staff of universities to help them to produce more institutional research, a sufficient budget should be allocated by universities to support and encourage their university staff to produce more institutional research, more institutional research journals should be established to provide a higher profile publicity platform for institutional research, the Institutional Research and Higher Education Development Association should play a more active role in promoting the conduct and application of institutional research (e.g., an institutional research journal should be established and operated by the Association, more training courses and academic conferences should be organized by the Association). More opportunities and support, including financial support, should be provided to university staff to enable them to participate in academic conferences and publication of papers in academic journals, both at the national level in Thailand and at the international level.

Keywords : Institutional Research, Higher Education Institution, University, Institutional Research Association, Implementation, Publication, Conference, Organizational Efficiency, Thailand

บทนำ

สถาบันอุดมศึกษาถือเป็นสถาบันที่มีความสำคัญยิ่งของทุกชาติ เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษามีบทบาทอย่างสูงยิ่งในการพัฒนาประเทศ โดยมีภารกิจหลักสำคัญสี่ประการ คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัยและพัฒนา การบริการทางวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ผลผลิตที่สำคัญของมหาวิทยาลัยจึงได้แก่บัณฑิตที่มีคุณภาพสูงที่ออกไปรับใช้สังคมและประเทศชาติ พร้อมทั้งมีผลงานวิจัยซึ่งนำไปสู่นวัตกรรมเพื่อรองรับการพัฒนาและนำพาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า มีการให้บริการทางวิชาการแก่สังคมในการแก้ไขและป้องกันปัญหา และการดำเนินการต่างๆ พร้อมทั้งสร้างเสริมและอนุรักษ์ศิลปะและวัฒนธรรมอันดีงามของสังคมและประเทศชาติ นำไปสู่ผลลัพธ์คือสังคมมีความร่มเย็น มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงต้องเป็นองค์กรที่มีความสามารถสูง (de Waak, 2010; Owen, Mundy, Guild, & R., 2001; Swanson & Holton III, 2001) และเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Marquardt, 1996; Senge, 1990; Waheed, 2015) สามารถดำเนินการและบริหารจัดการโดยสามารถแก้ไขปัญหาและพัฒนาองค์กร (French, Bell, & Zawacki, 2005; McLean, 2006) เพื่อปรับปรุงผลการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างต่อเนื่อง

การวิจัยสถาบัน (Institutional Research: IR) (Lasher, 2011; Srisa-arn. Online, retrieved 10 June 2018) หรือการศึกษาดตนเอง (Self-study) (Hilliard & Taylor, 2010; MSCOHE, 2007) ถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ใช้เพื่อพัฒนาองค์กรสถาบันอุดมศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Suakamram & Lila, 2013; Theerakul. Online, retrieved 28 November 2018)

แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยสถาบัน

1. ประวัติความเป็นมาของการวิจัยสถาบัน วิจัยสถาบันมีประวัติความเป็นมาอย่างยาวนานถ้าจะนับจุดเริ่มต้นในสหรัฐอเมริกาถือได้ว่าเริ่มต้น เมื่อปี ค.ศ. 1701 นับถึง

ปัจจุบันเป็นเวลา 317 ปีแล้ว (Lasher, 2011) งานวิจัยที่ถือว่าเป็นงานวิจัยสถาบันชิ้นแรกดำเนินการโดยผู้ก่อตั้งมหาวิทยาลัยเยล (Yale) ซึ่งได้ทำการศึกษาโครงสร้างของมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด (Harvard) เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาการจัดวางโครงสร้างองค์การของมหาวิทยาลัยในการก่อตั้งมหาวิทยาลัยเยลในปี ค.ศ. 1701 (Lasher, 2011) ทั้งนี้ W.H. Cowley นักประวัติศาสตร์การอุดมศึกษาผู้มีชื่อเสียงได้ระบุไว้ในบทความของเขา ชื่อ "Two and a Half Centuries of Institutional Research" (สองศตวรรษครึ่งของการวิจัยสถาบัน) ที่ได้นำเสนอในการประชุมเชิงปฏิบัติการที่จัดโดยคณะกรรมการการอุดมศึกษาระหว่างรัฐภาคตะวันตก (The Western Interstate Commission on Higher Education: WICHE) ที่มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด (Stanford University) ในปี ค.ศ. 1959 (Lasher, 2011) จึงถือได้ว่าการวิจัยสถาบันเกิดขึ้นจากการศึกษาเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาซึ่งต่อมาได้มีการนำการวิจัยสถาบันไปใช้อย่างแพร่หลายในมหาวิทยาลัยต่างๆ ในสหรัฐอเมริกา โดยมีการตั้งหน่วยงานการวิจัยสถาบันขึ้นมารับการดำเนินการในสถาบันการศึกษาต่างๆ นอกจากนี้ มีการก่อตั้งสมาคมการวิจัยสถาบัน (The Association for Institutional Research: AIR) ขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1966 เพื่อสนับสนุนผู้ประกอบวิชาชีพในสถาบันอุดมศึกษา นับถึงปัจจุบันเป็นเวลา 52 ปีแล้ว ปัจจุบันมีสำนักงานตั้งอยู่ที่ Tallahassee, Florida สหรัฐอเมริกา มีงบประมาณดำเนินงานปีหนึ่งคิดเป็นเงินหกล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา หรือประมาณ 180 ล้านบาทต่อปี มีสมาชิกมากกว่า 4,000 คน (Association for Institutional Research. Online: retrieved 23 June 2018)

ในปัจจุบันมีการนำการวิจัยสถาบันไปใช้ในสถาบันอุดมศึกษาทั่วโลกโดยได้ดำเนินการทำนองเดียวกันกับที่ดำเนินการในสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ ยังมีการจัดตั้งสมาคมการวิจัยสถาบันในระดับภูมิภาคต่างๆ ของโลกด้วย เช่น ในยุโรปมีสมาคมวิจัยสถาบันยุโรป หรือ European Association for Institutional Research (EAIR) (Huisman, Hoekstra, &

Yorke, 2015) และในเอเชียมีการจัดตั้งสมาคมการวิจัยสถาบันแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือ South East Asia Association for Institutional Research: SEAAIR ซึ่งประเทศไทยเป็นผู้ร่วมก่อตั้งด้วยโดยเริ่มต้นเมื่อปี ค.ศ. 2000 และมีการประชุมก่อตั้งเมื่อปี ค.ศ. 2001 เป็นต้น (SEAAIR Brief History. Online: retrieved 23 June 2018) มีกิจกรรมหลายอย่างรวมทั้งการประชุมวิชาการ ซึ่งมีการจัดประชุมเป็นประจำทุกปี (SEAAIR Annual Conference. Online: retrieved 23 June 2018) และการออกวารสารวิชาการเป็นต้น (SEAAIR, 2014)

สำหรับในประเทศไทยได้มีการนำเอาการวิจัยสถาบันเข้ามาใช้ในสถาบันอุดมศึกษาในช่วงปี พ.ศ.2513-2518 (1970-1975) (Srisa-arn. Online, retrieved 10 June 2018) นับถึงปัจจุบันเป็นเวลา 48 ปีแล้ว โดยได้มีการจัดตั้งหน่วยงานวิจัยสถาบันขึ้นมารองรับดำเนินการในสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่ง และต่อมาได้มีการก่อตั้งสมาคมวิจัยสถาบันขึ้นชื่อว่า “สมาคมวิจัยสถาบันและพัฒนาอุดมศึกษา” ใช้อักษรย่อว่า “สวพอ” เรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า “Association of Institutional Research and Higher Education Development” ใช้อักษรย่อว่า “AIRHED” ก่อตั้งเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2543 โดยมีศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร ศรีสอาน เป็นนายกสมาคม (Theerakul. Online, retrieved 28 November 2018) นับถึงปัจจุบันเป็นเวลา 18 ปีแล้ว โดยมีวัตถุประสงค์หลักส่วนหนึ่งเพื่อส่งเสริมการวิจัยสถาบัน นำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติอันจะก่อให้เกิดการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาของไทยให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากขึ้นต่อไป

2. ความหมายของการวิจัยสถาบัน การวิจัยสถาบันมีผู้ให้คำจำกัดความไว้หลากหลาย ดังตัวอย่างที่ Knight (2003) ได้นำเสนอไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 : ตัวอย่างคำจำกัดความของการวิจัยสถาบัน

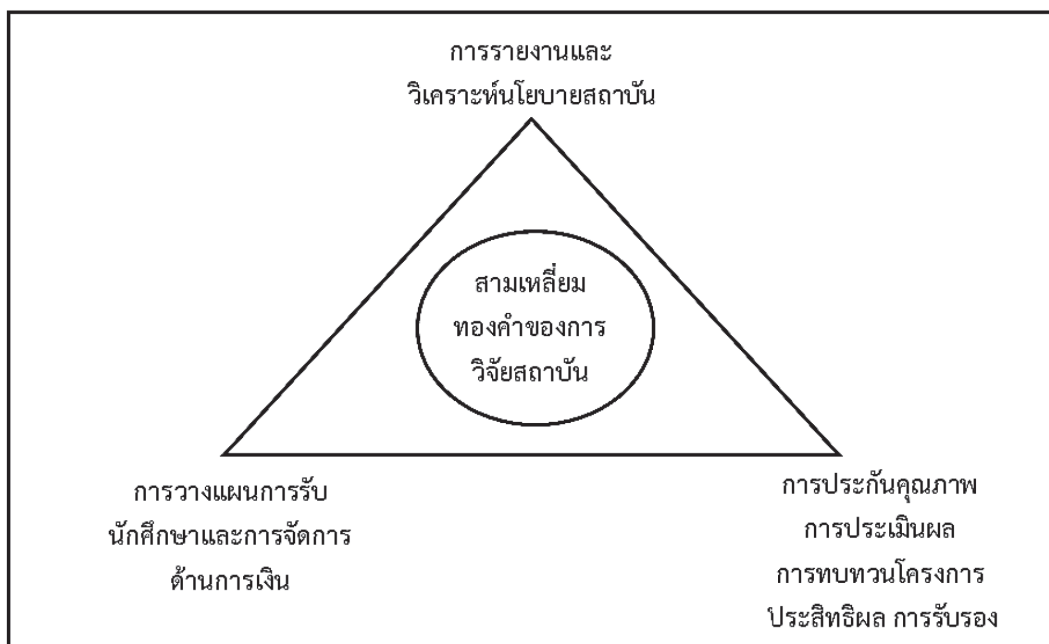
ผู้เขียน/ปีที่พิมพ์	คำจำกัดความ
Saupe (1981, cited in Knight, 2003)	การวิจัยที่ทำภายในสถาบันอุดมศึกษาเพื่อให้ข้อมูลสำหรับสนับสนุนการวางแผนนโยบายและการตัดสินใจ
Dressell (1981, cited in Knight, 2003)	กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่คุณตัดสินใจต้องรู้เกี่ยวกับสถาบัน วัตถุประสงค์ของการศึกษาเป้าหมายและความมุ่งหมายปัจจัยแวดล้อม กระบวนการ และโครงสร้างเพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรได้กว้างขวางขึ้นบรรลุผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายได้ดีขึ้นและแสดงออกให้เห็นถึงความชัดเจนและพร้อมรับการตรวจสอบได้
Peterson (1985, cited in Knight, 2003)	เป็นหน้าที่งานตัวกลางที่เชื่อมการศึกษาการจัดการและหน้าที่งานด้านข้อมูลข่าวสารของสถาบันอุดมศึกษาและงานหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษา

ที่มา : จัดทำตารางจากข้อมูลใน Knight, 2003, p.6

จากคำจำกัดความดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า การวิจัยสถาบันหมายถึง การวิจัยที่จัดทำขึ้นโดยเจ้าหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อนำเสนอข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผน กำหนดนโยบาย และตัดสินใจ ทางการบริหารของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของสถาบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล หรือสามารถขยายความได้ว่าเป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับการดำเนินงาน สภาพแวดล้อม และกระบวนการของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อประโยชน์ในการจัดหาข้อมูลสำหรับสนับสนุนการวางแผน การกำหนดนโยบาย และการตัดสินใจเรื่องต่างๆ ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาสามารถใช้หลักการวิจัย ได้แก่ ระบบการจัดการสารสนเทศ และการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ (Institutional Research Section, Planning Division, Maejo University, Online, retrieved 10 June 2018)

3. ความแตกต่างของการวิจัยสถาบันจากการวิจัยแบบอื่น การพิจารณาความแตกต่างของการวิจัยสถาบันอันมีความแตกต่างจากการวิจัยแบบอื่นนั้นในเบื้องต้นอาจพิจารณาจากข้อเสนอของ Volkwein (2011) ซึ่งเสนอว่าการวิจัยสถาบันมีลักษณะเฉพาะที่มีงานสำคัญสามส่วนที่เรียกได้ว่าเป็นสามเหลี่ยมทองคำของการวิจัยสถาบัน (IR Golden Triangle) ดังแสดงในภาพที่ 1 ซึ่งจะเห็นว่าลักษณะเฉพาะอย่างหนึ่งของการวิจัยสถาบันคือมีงานสำคัญสามด้านประกอบด้วย (1) งานด้านการรายงานและการวิเคราะห์นโยบายสถาบัน (2) งานด้านการวางแผน การรับนักศึกษา และด้านการบริหารการเงิน และ (3) งานด้านประกันคุณภาพ การประเมินผลลัพธ์ การทบทวนโครงการ งานด้านประสิทธิผล และงานด้านการให้การรับรอง ซึ่งเป็นงานสำคัญที่มีส่วนส่งเสริมประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของสถาบันอุดมศึกษา

จากแนวคิดข้างต้นจะเห็นว่าการวิจัยสถาบันมีความแตกต่างจากการวิจัยแบบอื่น ทั้งนี้เนื่องจากหน้าที่ของผู้รับผิดชอบการวิจัยสถาบัน คือ การค้นหาข้อมูลที่จำเป็น การรวบรวม การวิเคราะห์ การตีความ การรายงานข้อมูล และข่าวสาร การวางแผน และการประเมินผล เป็นผู้คุ้มกันข้อมูลและข่าวสาร รวมทั้งให้การศึกษแก่ผู้ผลิต ผู้ใช้ และผู้บริโภคข้อมูลข่าวสารอีกด้วย (Duties and Functions of Institutional Research. Online: retrieved 23 June 2561)

ภาพที่ 1 : สามเหลี่ยมทองคำของการวิจัยสถาบัน

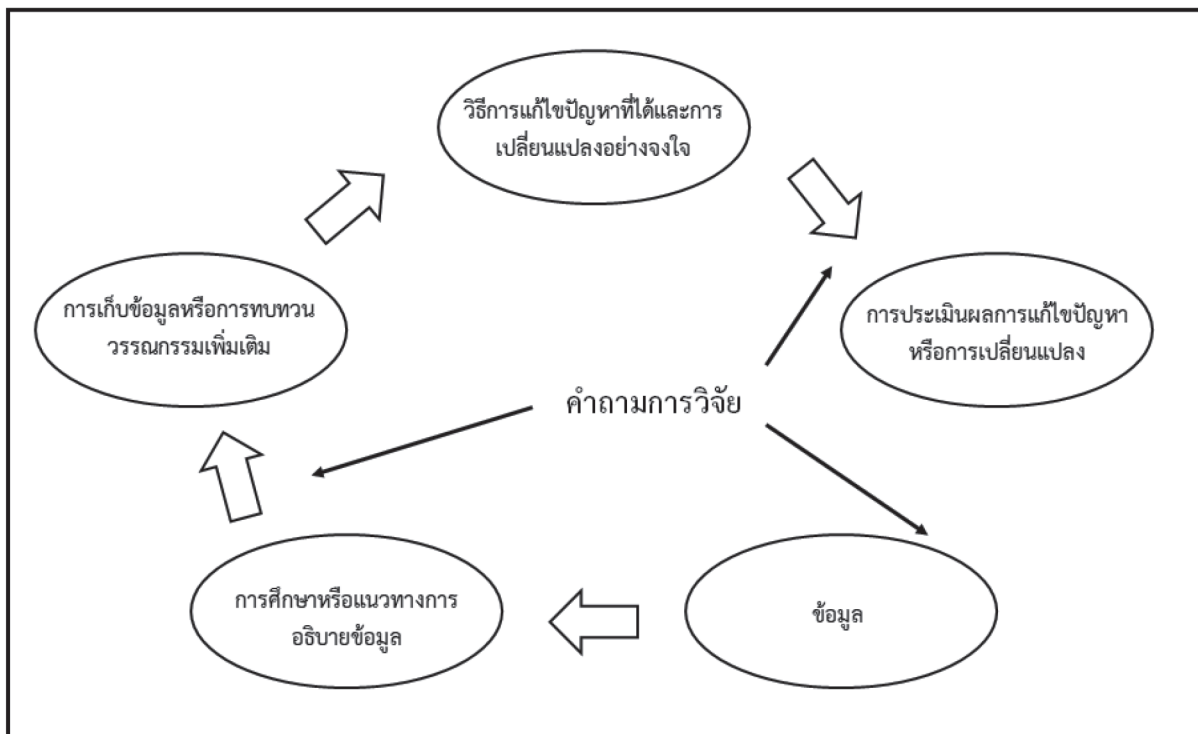
ที่มา : แปลจาก Volkwein, 2011, p.8.

ทั้งนี้ ทรงธรรม ชีระกุล (Theerakul. Online, retrieved 28 November 2018) ได้ระบุว่าการศึกษาวิจัยสถาบันมีลักษณะที่แตกต่างจากการวิจัยโดยทั่วไปหลายประการ คือ (1) เป็นการทําวิจัยในหน่วยงาน สถาบัน หรือองค์การใดองค์การหนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งแตกต่างจากการวิจัยทั่วไป (2) เป็นการทําวิจัยตามขอบเขต ลักษณะ หน้าที่ หรือโครงสร้างของงานที่รับผิดชอบหรือปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละองค์การหรือสถาบันนั้น ๆ (3) เป็นการทําวิจัยทั้งปัญหาเฉพาะหน้าที่ หรือการวางนโยบายหรือแผนระยะยาวของสถาบัน (4) ผลงานการวิจัยสถาบันไม่เพียงแต่จะนำมาแก้ไข้ปัญหาหรือกำหนดนโยบายหรือพัฒนาองค์การหรือสถาบันนั้น ๆ เท่านั้น แต่อาจจะนำไปเป็นแนวทางในการวิจัยสถาบันอื่น ๆ ได้ (5) คณะผู้วิจัยเป็นบุคลากร นักวิจัย หรือนักวิชาการ ที่สังกัดอยู่ภายในหน่วยงานหรือสถาบันนั้น ๆ (เว้นแต่จะมีที่ปรึกษาจากภายนอกร่วมด้วยก็ได้) (6) คณะผู้วิจัยควรเป็นนักวิจัยทางด้าน สังคมศาสตร์ จิตวิทยา สถิติ สังคมวิทยา มนุษยศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ กฎหมาย หรือการปกครอง เป็นต้น (7) แนวคิดหรือเป้าหมายหลักของการวิจัยสถาบัน คือ ให้สามารถนำข้อมูลหรือข้อค้นพบต่าง ๆ จากการวิจัยไปใช้ประกอบในการแก้ปัญหา กำหนดนโยบายพัฒนาสถาบันหรือตัดสินใจในสถานการณ์ที่คับขัน เป็นต้น

4. กระบวนการในการดำเนินการวิจัยสถาบัน การวิจัยสถาบันมีความแตกต่างจากการวิจัยแบบอื่นหลายประการ ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้นโดยเฉพาะวัตถุประสงค์ของการวิจัยสถาบันเน้นที่การนำไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานของสถาบันการศึกษาเป็นหลัก กระบวนการในการดำเนินการวิจัยสถาบันจึงมีจุดเน้นที่แตกต่างจากการวิจัยแบบอื่น แม้ว่าวิธีการวิจัยจะสามารถใช้ได้ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยแบบผสม การวิจัยและพัฒนา และการวิจัยเชิงปฏิบัติการหรือการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมก็ตาม กระบวนการดำเนินการวิจัยสถาบันโดยทั่วไปจะมีลักษณะตามที่ Alford (Online: retrieved 28 November 2018) ได้นำเสนอไว้ดังภาพที่ 2 ซึ่งจะเห็นได้ว่ากระบวนการวิจัยจะเริ่มจาก คำถามการวิจัย (Research Question) ไปสู่

การเก็บรวบรวมข้อมูล (Data) นำไปสู่การศึกษาหรือแนวทางการอธิบายข้อมูล (Inquiry or hunches to explain data) นำไปสู่การเก็บข้อมูลหรือการทบทวนวรรณกรรมเพิ่มเติม (More data/literature review) แล้วนำไปสู่วิธีการแก้ไข้ปัญหาและการเปลี่ยนแปลงด้วยความตั้งใจหรือจงใจที่จะเปลี่ยนแปลง (Informed solutions and purposeful change) แล้วจึงมีการประเมินผลการแก้ไข้ปัญหาหรือการเปลี่ยนแปลง (Evaluate solutions/changes) ซึ่งคำถามการวิจัยจะเป็นตัวกำกับในการดำเนินการในขั้นตอนต่าง ๆ ตั้งแต่การเก็บรวบรวมข้อมูลไปจนถึงการประเมินผลการแก้ไข้ปัญหาหรือการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น การวิจัยสถาบันจึงมุ่งเน้นที่การแก้ไข้ปัญหาหรือการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเป็นสำคัญอันเป็นความแตกต่างที่สำคัญอย่างหนึ่งของการวิจัยสถาบันจากการวิจัยแบบอื่น ๆ

ภาพที่ 2 : กระบวนการวิจัยสถาบัน

ที่มา : Alford. Online: retrieved 28 November 2018

อย่างไรก็ตาม ในการออกแบบการวิจัยสถาบันนั้นผู้วิจัยจะต้องคำนึงถึงลักษณะเฉพาะของการวิจัยสถาบันเป็นหลักกว่าวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัยหรือข้อมูลที่ต้องการนำไปใช้เพื่อประกอบการตัดสินใจหรือแก้ไขปัญหาที่มีลักษณะอย่างไร (Babbie, 2008; Kothari, 2004) เช่น OIRE (2014) ระบุว่าการศึกษาเชิงปริมาณเป็นที่นิยมของผู้ใช้งานการวิจัยสถาบันมากกว่าการวิจัยแบบอื่น เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การวิจัยสถาบันอาจใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวทางของ James, Slater, & Bucknam (2012); Johnson (2012); Kemmis & McTaggart (2000) หรือการวิจัยและพัฒนาตามแนวทางของ Cates (1985); Gall, Gall, & Borg (2003) หรือจะใช้วิธีการต่างๆ ที่นำเสนอไว้ในคู่มือการวิจัยสถาบัน โดย Howard, McLaughlin, & Knight (2012) ในการดำเนินการได้

การดำเนินการเกี่ยวกับการวิจัยสถาบัน

การดำเนินการเกี่ยวกับการวิจัยสถาบันในส่วนนี้จะแบ่งออกเป็นสองตอนคือ การดำเนินการเกี่ยวกับการวิจัยสถาบันของสถาบันอุดมศึกษา กับ การดำเนินการเกี่ยวกับการวิจัยสถาบันของสมาคมวิจัยสถาบันและพัฒนาอุดมศึกษา

1. การดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษา จากข้อมูลที่สามารถสืบค้นได้จากเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยต่างๆ พบว่า นอกจากมหาวิทยาลัยจะส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทำการวิจัยสถาบันแล้วยังมีการดำเนินการต่างๆ ที่สำคัญเกี่ยวกับการวิจัยสถาบันดังต่อไปนี้

- (1) การจัดตั้งหน่วยงานวิจัยสถาบัน เนื่องจากการวิจัยเป็นภารกิจสำคัญอย่างหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา โดย

ทั่วไปแล้วมหาวิทยาลัยต่างๆ จะมีการตั้งหน่วยงานวิจัยของมหาวิทยาลัยขึ้นมาเพื่อปฏิบัติการกิจนี้โดยอาจเป็นสถาบันวิจัยหรือสำนักวิจัยของมหาวิทยาลัย ซึ่งทำหน้าที่ดำเนินการวิจัยสถาบันด้วย และบางมหาวิทยาลัยได้มีการจัดตั้งหน่วยงานวิจัยสถาบันขึ้นมาดำเนินการวิจัยโดยเฉพาะ เช่น กรณีของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี เป็นหน่วยงานวิจัยสถาบันและสารสนเทศ สังกัดส่วนแผนงานของมหาวิทยาลัย แยกจากสถาบันวิจัยและพัฒนาอันเป็นหน่วยงานกลางทางการวิจัยของมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นหน่วยงานวิจัยสถาบัน สังกัดกองคลัง แยกจากสถาบันวิจัยและพัฒนาอันเป็นหน่วยงานกลางทางการวิจัยของมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นหน่วยงานวิจัยสถาบันและสารสนเทศ สังกัดกองแผนงาน แยกจากกองส่งเสริมการวิจัยและบริการวิชาการอันเป็นหน่วยงานกลางทางการวิจัยของมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เป็นหน่วยงานวิจัยสถาบันและสารสนเทศ สังกัดกองนโยบายและแผน แยกจากสถาบันวิจัยและพัฒนาอันเป็นหน่วยงานกลางทางการวิจัยของมหาวิทยาลัย (Online, retrieved 13 November 2018) และมหาวิทยาลัยแม่โจ้ เป็นหน่วยงานวิจัยสถาบัน สังกัดกองแผนงาน มหาวิทยาลัยแม่โจ้ (Online, retrieved 10 June 2018) เป็นต้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามหาวิทยาลัยเหล่านี้ได้ให้ความสำคัญแก่งานวิจัยสถาบันเป็นอย่างมาก ส่วนมหาวิทยาลัยอื่นๆ ที่มีได้จัดตั้งหน่วยงานวิจัยสถาบันโดยเฉพาะก็มีการทำวิจัยสถาบันเช่นกัน เช่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี (Online, retrieved 13 November 2018) เป็นต้นจากข้อมูลข้างต้นนี้จะเห็นว่าต้นสังกัดของหน่วยงานวิจัยสถาบันในแต่ละมหาวิทยาลัยจะแตกต่างกัน ทั้งนี้ น่าจะขึ้นอยู่กับการจัดโครงสร้างองค์การของมหาวิทยาลัยซึ่งแตกต่างกันออกไป

(2) การส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยสถาบัน มหาวิทยาลัยต่างๆ ให้ความสำคัญแก่งานวิจัยสถาบันโดยมีการกำหนดระเบียบกฎเกณฑ์ในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการวิจัยสถาบันโดยเฉพาะเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการ

ของบุคลากรและหน่วยงานต่างๆ ที่รับผิดชอบ เช่น วิธีการ ขั้นตอน และกระบวนการในการขอทุนและการอนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัย เป็นต้น เช่น ในกรณีของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยรามคำแหง (Online, retrieved 13 November 2018) เป็นต้น

(3) การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการวิจัยสถาบัน มหาวิทยาลัยต่างๆ ให้ความสำคัญแก่งานวิจัยสถาบันโดยมีการจัดสรรเงินงบประมาณเพื่อเป็นทุนสนับสนุนการวิจัยสถาบันแก่บุคลากรของมหาวิทยาลัย เช่น กรณีของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีได้กำหนดจำนวนเงินทุนอุดหนุนการวิจัยสถาบันไว้ประกอบด้วยโครงการวิจัยขนาดเล็กไม่เกิน 50,000.00 (ห้าหมื่นบาท) และโครงการวิจัยสถาบันขนาดปกติตั้งแต่ 50,000.00 (ห้าหมื่นบาท) ขึ้นไป (Online, retrieved 13 November 2018) มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม กำหนดทุนสนับสนุนการวิจัยสถาบันทุนละ 10,000.00-20,000.00 (หนึ่งหมื่นถึงสองหมื่นบาท) และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี กำหนดทุนสนับสนุนการวิจัยสถาบันไว้เป็นสองแบบคือ กรณีเป็นประเภททั่วไปวงเงินไม่เกิน 50,000.00 (ห้าหมื่นบาท) และประเภทกำหนดหัวข้อการวิจัยวงเงินไม่เกิน 100,000.00 (หนึ่งแสนบาท) มหาวิทยาลัยขอนแก่น กำหนดทุนสนับสนุนการวิจัยสถาบันไว้เป็นสองแบบเช่นกัน คือ กรณีเป็นประเภททั่วไปวงเงินไม่เกิน 50,000.00 (ห้าหมื่นบาท) และประเภทกำหนดหัวข้อการวิจัยวงเงิน 50,000.00- 200,000.00 (ห้าหมื่น-สองแสนบาท) (Online, retrieved 29 November 2018) เป็นต้นจากข้อมูลข้างต้นนี้จะเห็นว่าจำนวนเงินทุนสนับสนุนโครงการวิจัยสถาบันในแต่ละมหาวิทยาลัยมีความแตกต่างกันออกไป เริ่มตั้งแต่ 10,000.00 บาทไปจนถึง 200,000.00 บาท ซึ่งอาจจะขึ้นอยู่กับความจำเป็นและงบประมาณของแต่ละมหาวิทยาลัยสามารถจัดสรรได้

(4) การพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยสถาบัน เนื่องจากการวิจัยสถาบันเป็นการดำเนินการวิจัยโดยบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาในสถาบันอุดมศึกษานั้นๆ เอง

โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้มีการทำวิจัยสถาบันในสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยต่างๆ ได้ดำเนินการพัฒนาบุคลากรโดยวิธีการต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การฝึกอบรม เช่น กรณีของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีได้มีการจัดการฝึกอบรมแก่บุคลากรในหัวข้อต่างๆ เช่น การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย การเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยสถาบัน การออกแบบการวิจัยสถาบันและแผนการวิจัย เครื่องมือ วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติ และการใช้ SPSS เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล การเขียนรายงานวิจัยสถาบัน การเขียนบทความวิจัยสถาบัน และการจัดทำโปสเตอร์ เพื่อนำเสนอในการประชุมวิชาการ เทคนิคการเขียนรายการอ้างอิงงานวิจัยสถาบัน (Online, retrieved 29 November 2018) เป็นต้น และมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มีโครงการต่างๆ ในการพัฒนาบุคลากร เช่น โครงการส่งเสริมการจัดทำวิจัยสถาบันสำหรับบุคลากรสายสนับสนุน โครงการพัฒนาความสามารถในการทำวิจัยสถาบันฯ โครงการส่งเสริมจัดทำวิจัยสถาบันสำหรับบุคลากรสายสนับสนุน (Online, retrieved 30 November 2018) เป็นต้น จากข้อมูลข้างต้นนี้จะเห็นว่ามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีมีการจัดการฝึกอบรมให้แก่บุคลากรในประเด็นต่างๆ ของทักษะทางด้านการศึกษาที่ครบวงจรดำเนินการวิจัย

2. การดำเนินการของสมาคมวิจัยสถาบันและพัฒนาอุดมศึกษา สมาคมวิจัยสถาบันและพัฒนาอุดมศึกษาได้ดำเนินการต่างๆ เพื่อส่งเสริมการวิจัยสถาบันหลายด้านอย่างไรก็ตาม การดำเนินการที่สำคัญคือการจัดประชุมวิชาการวิจัยสถาบัน (Jarungsirawat. Online, retrieved 3 December 2018) จากข้อมูลที่สืบค้นได้จากเว็บไซต์ของสมาคมวิจัยสถาบันและพัฒนาอุดมศึกษาพบข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการประชุมวิชาการสามครั้งคือ การประชุมวิชาการเรื่อง การวิจัยสถาบันกับกระบวนการจัดการเรียนรู้สู่อนาคต จัดเมื่อ 13-15 ธันวาคม 2555 การประชุมวิชาการ เรื่อง การวิจัยสถาบันกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา (Learning Outcome) จัดเมื่อ 26-27 มิถุนายน 2557 และ

การประชุมวิชาการ เรื่อง Big Data กับการวิจัยสถาบัน จัดเมื่อ 15 พฤษภาคม 2561 การประชุมสองครั้งแรกเป็นการประชุมวิชาการที่มีการนำเสนอผลงานวิจัยสถาบัน ส่วนการประชุมครั้งล่าสุดเป็นการประชุมที่มีลักษณะเป็นการบรรยายพิเศษ และไม่ปรากฏข้อมูลเกี่ยวกับการนำเสนอผลงานวิจัย (Association of Institutional Research and Higher Education Development. Online, retrieved 3 December 2018)

การเผยแพร่ผลงานวิจัยสถาบัน

ในปัจจุบันนี้การเผยแพร่ผลงานวิจัยสถาบันนิยมดำเนินการเผยแพร่ผ่านวิธีการที่สำคัญสามวิธีดังต่อไปนี้คือ

1. การเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของสถาบันอุดมศึกษา การเผยแพร่โดยวิธีนี้เป็นกรนำเสนอผลงานวิจัยสถาบัน มาบรรจุไว้ในเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย เช่น กรณีของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม และมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (Online, retrieved 13 November 2018) เป็นต้น

2. การเผยแพร่ผ่านการตีพิมพ์ในวารสารการวิจัยสถาบันโดยตรง เช่น วารสารการวิจัยสถาบันมหาวิทยาลัยขอนแก่น หรือวารสารอื่นที่มีลักษณะเป็นวารสารการวิจัยสถาบัน เช่น วารสารการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (JPR2R) มหาวิทยาลัยมหิดล (Online, retrieved 13 November 2018) นอกจากนี้ยังมีการตีพิมพ์ในวารสารการวิจัยสถาบันในต่างประเทศด้วย เช่น วารสารการวิจัยสถาบันของสมาคมการวิจัยสถาบันแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Journal of International Research South East Asia-JIRSEA) (Online: retrieved 13 November 2018) นอกจากนี้ ยังมีการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการอื่นๆ อีกด้วย เช่น วารสารธรรมศาสตร์ (Wilaem, Poomsumrit & Wannachote, 2014) เป็นต้น

3. การเผยแพร่โดยการนำเสนอในการประชุมวิชาการ การเผยแพร่โดยวิธีนี้นี้กระทำโดยนำเสนอบทความในการประชุมทางวิชาการของสมาคมการวิจัยสถาบันและ

พัฒนาการอุดมศึกษา (สวพอ) (Online, retrieved 13 November 2018; Jarungsirawat. Online, retrieved 3 December 2018) และการนำเสนอบทความวิจัยสถาบันในการประชุมทางวิชาการของสมาคมการวิจัยสถาบันแห่งประเทศไทยตะวันออกเฉียงใต้ (SEAAIR Annual Conferences. Online: retrieved 13 November 2561) ซึ่งจัดเป็นประจำทุกปี นอกจากนี้แล้วยังมีการนำเสนอบทความในการประชุมวิชาการอื่นโดยทั่วไปอีกด้วย

การวิจัยสถาบันกับการปรับปรุงประสิทธิภาพองค์การ

1. การวิจัยสถาบันกับประสิทธิภาพองค์การ การวิจัยสถาบันเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารองค์การ (Boonraksa, 2005) โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นการวิจัยเพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพองค์การในสถาบันอุดมศึกษา (Theerakul. Online, retrieved 28 November 2018; Jarungsirawat. Online, retrieved 3 December 2018; Ketnil, 2017)

ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึงการผลิตหรือการดำเนินงานที่ได้ผลผลิต (Output) มากกว่าเดิม โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงระดับของปัจจัยนำเข้า (Input) หรือการผลิตที่ได้ผลผลิตเท่าเดิมโดยการลดระดับของปัจจัยนำเข้าลง (Billyard & Donohue, 2015) ซึ่งรวมถึงงานที่ใช้ทรัพยากรเท่าเดิม แต่ได้ผลงานมากขึ้น เป็นต้น ในขณะที่เดียวกัน สิ่งที่ต้องคำนึงถึงควบคู่กันไปก็คือ ประสิทธิภาพ (Effectiveness) ซึ่ง Kreitner (2007) อธิบายว่า ประสิทธิภาพเป็นการทำงานโดยใช้ทรัพยากรที่ไม่จำกัดเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ กล่าวคือ ประสิทธิภาพมุ่งการประหยัด ส่วนประสิทธิผลมุ่งที่ความพึงพอใจ ประสิทธิภาพจึงต่างจากประสิทธิผล เพราะประสิทธิภาพเป็นการวัดผลงานขององค์การว่าทำในสิ่งที่ต้องทำได้ดีเพียงใดในขณะที่ประสิทธิผลเป็นการพิจารณาค่าเกี่ยวกับสิ่งที่องค์การควรต้องทำ ซึ่งในสถาบันอุดมศึกษานั้นการขับเคลื่อนที่มุ่งเน้นประสิทธิภาพอาจเป็นการลด

ประสิทธิผลและคุณภาพของการสอนและการเรียนรู้ได้ (Kenny, 2008) ดังนั้น ในการดำเนินการจึงต้องสร้างสมดุลระหว่างประสิทธิภาพกับประสิทธิผล

2. การวิจัยสถาบันกับปัจจัยที่ใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพองค์การ การปรับปรุงประสิทธิภาพองค์การนั้นจำเป็นต้องพิจารณาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่จะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพเพื่อนำมาวัดและประเมินระดับประสิทธิภาพซึ่งในการวัดประสิทธิภาพของสถาบันอุดมศึกษานั้นแนวทางหนึ่งสามารถดำเนินการโดยการเปรียบเทียบปัจจัยนำเข้า (Input) กับผลที่เกิดขึ้น (Output) (Adamu, Soon, & Ahmad, 2017) ปัจจัยที่ใช้ในการกำหนดหรืออธิบายประสิทธิภาพสถาบันอุดมศึกษามีหลายปัจจัย (Economic Policy Committee. Online: retrieved 29 November 2018) ประกอบด้วย (1) นโยบายพนักงาน (Staff Policy): การจ้าง การเลิกจ้าง และค่าจ้าง (2) ความยืดหยุ่นด้านผลผลิต (Output Flexibility): เนื้อหาหลักสูตรและการสอบ การจัดการเรียนระยะสั้น และ การเรียนแบบอื่น ทางเลือกสำหรับนิสิตนักศึกษา การกำหนดจำนวนนิสิตนักศึกษา การเคลื่อนย้ายระดับภูมิภาคและระดับโลก (3) การประเมินสถาบัน (Institutional Evaluation): (4) กฎเกณฑ์การให้เงินสนับสนุน (Funding Rules): การสนับสนุนจากภาครัฐ ผลกระทบของการประเมินคุณภาพต่อการให้การสนับสนุน การสนับสนุนจากภาคเอกชน เช่น ค่าเล่าเรียน ธุรกิจการกู้ยืม (5) ผลกระทบต่อโอกาสที่จะได้รับการว่าจ้าง (Impact on Employability); (6) การปฏิรูปและแผนการปฏิรูประบบการอุดมศึกษา (Recent and planned reforms of the tertiary education system)

ในทำนองเดียวกันในการประเมินประสิทธิภาพองค์การของสถาบันการศึกษานั้นยังอาจใช้แบบการวิเคราะห์ห่อของข้อมูล (Data Envelopment Analysis: DEA) ได้อีกด้วย ซึ่ง Wolszczak-Derlacz (2014) ได้กำหนดปัจจัยต่างๆ ในการประเมินประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) คือ ยอดรวมค่าใช้จ่าย (Total Expenditure) จำนวนพนักงานด้านวิชาการ (Academic Staff) จำนวนพนักงานสนับสนุน

(Administrative Staff) จำนวนนิสิตนักศึกษา (Total Number of Students) ส่วนผลผลิต (Outputs) คือ จำนวนบทความ (Number of Articles) เอกสารการตีพิมพ์อื่นที่นอกเหนือจากบทความทางวิทยาศาสตร์ (Publications other than Scientific Articles) และจำนวนผู้สำเร็จการศึกษา (Graduates) (Wolszczak-Derlacz, 2014)

เมื่อพิจารณาปัจจัยการกำหนดหรือประเมินประสิทธิภาพองค์การของสถาบันอุดมศึกษาดังกล่าวมานี้ จะเห็นว่ามีความสอดคล้องกับขอบเขตของการวิจัยสถาบัน ซึ่งเป็นการวิจัยในประเด็นต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งเรื่องชัย จรุงศิริวัฒน์ (Jarungsirawat. Online, retrieved 3 December 2018) ได้เสนอประเด็นการวิจัยสถาบันด้านต่างๆ ไว้ดังต่อไปนี้คือ (1) ด้านนักศึกษา ประกอบด้วย การวิเคราะห์นักศึกษาใหม่ วิเคราะห์นักศึกษาเต็มเวลา วิเคราะห์การต้อออกซ้ำชั้น วิเคราะห์การสละสิทธิ์ของนักศึกษา วิเคราะห์ลักษณะนักศึกษาที่เหมาะสม วิเคราะห์บัณฑิตที่พึงประสงค์ และวิเคราะห์ความเห็นของนักศึกษาต่อการให้บริการของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง (2) ด้านคณาจารย์และบุคลากร ประกอบด้วย การประเมินการสอน การประเมินประสิทธิภาพของอาจารย์ การศึกษา สภาพขวัญกำลังใจ ของอาจารย์/บุคลากรอื่นๆ การพัฒนาอาจารย์/บุคลากร และศักยภาพของบุคลากร (3) ด้านหลักสูตรและการสอน ประกอบด้วย การวิเคราะห์หลักสูตร การประเมินหลักสูตร และพัฒนาการด้านหลักสูตร (4) ด้านการประเมินแผน/โครงการ/กิจกรรม ประกอบด้วย การประเมินครั้งแผนฯ/สิ้นแผนฯ ระยะ 5 ปี การประเมินโครงการตามแผน การประเมินโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ของคณะ/มหาวิทยาลัย (5) ด้านการทะเบียนนักศึกษา ประกอบด้วยวิธีการสอบคัดเลือก วิธีการรับสมัคร ความต้องการในการเรียนวิชาต่างๆ และวิชา/สาขาที่นักศึกษาต้องการเรียน (6) ด้านการวิเคราะห์นโยบาย ประกอบด้วย การวิเคราะห์นโยบายด้านต่างๆ และวิเคราะห์เป้าหมาย (7) ด้านระบบข้อมูล/ฐานข้อมูล ประกอบด้วย การวิเคราะห์

ฐานข้อมูลบุคลากร วิเคราะห์ฐานข้อมูล หลักสูตร วิเคราะห์ฐานข้อมูลการเงิน และวิเคราะห์ฐานข้อมูลอาคาร (8) ด้านงบประมาณและค่าใช้จ่าย ประกอบด้วย การวิเคราะห์หลักเกณฑ์วิธีการจัดสรรงบประมาณของคณะ/มหาวิทยาลัย วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในลักษณะต่างๆ วิเคราะห์แนวโน้มงบประมาณในปีต่อไป วิเคราะห์ภาระงบประมาณที่เป็นค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร วิเคราะห์แนวทางในการจัดหารายได้ของคณะ/มหาวิทยาลัย และวิเคราะห์การพึ่งพาตนเองด้านเงินรายได้ (9) ด้านอาคารสถานที่ ประกอบด้วย การวิเคราะห์การใช้ประโยชน์จากอาคารและสถานที่ตามลักษณะของการใช้ประโยชน์ของการเรียนการสอน การบริหาร การบริการ วิเคราะห์ความต้องการใช้พื้นที่ การใช้อาคาร และวิเคราะห์ความต้องการ/แนวโน้มของสาธารณูปโภค เป็นต้น

3. การใช้ผลการวิจัยสถาบันเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพองค์การ ในทางปฏิบัตินั้นได้มีการทำการวิจัยสถาบันเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพขององค์การในสถาบันอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง จากการสืบค้นข้อมูลในเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยต่างๆ ที่สามารถสืบค้นได้จากมหาวิทยาลัย 4 แห่ง มีผลงานวิจัยสถาบันรวม 78 โครงการ ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จากปี 2556-2561 ได้ดำเนินการวิจัยสถาบันรวม 16 โครงการ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในช่วงปี 2556-2557 ได้ดำเนินการวิจัยสถาบันรวม 3 โครงการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ในช่วงปี 2556-2559 ได้ดำเนินการวิจัยสถาบันรวม 55 โครงการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในช่วงปี 2556-2560 ได้ดำเนินการวิจัยสถาบันรวม 4 โครงการ (Online, retrieved 13 November 2018) จากข้อมูลข้างต้นนี้จะเห็นว่ามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามมีการดำเนินโครงการวิจัยสถาบันมากที่สุดคือมีจำนวน 55 โครงการในช่วงเวลาที่ใกล้เคียงกับมหาวิทยาลัยอื่น เพื่อให้เห็นภาพของตัวอย่างข้อเสนอแนะจากผลงานวิจัยสถาบันจากมหาวิทยาลัยทั้งสี่แห่งข้างต้น จึงขอเสนอตัวอย่างในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 : ตัวอย่างข้อเสนอแนะจากงานวิจัยสถาบันที่สามารถนำไปใช้ปรับปรุงประสิทธิภาพองค์กร

หัวข้อวิจัย	ผู้วิจัย/ปีวิจัย	ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงโครงการ
<p>1 ด้านนิสิตนักศึกษา เรื่องความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคามปีการศึกษา2558 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม</p>	<p>Planning Division, the Office of the President, Mahasarakam University (2015)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มหาวิทยาลัยยังมีความจำเป็นต้องพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพโดยจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายมีความน่าเชื่อถือจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน เช่น โสตทัศนูปกรณ์/อุปกรณ์ที่ใช้ในห้องเรียน/ห้องปฏิบัติการให้มีความทันสมัยเพียงพอและพร้อมใช้งาน และอาจารย์ควรนำเทคโนโลยีใหม่ๆมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน - ควรเพิ่มความกระตือรือร้นความรวดเร็วในการให้บริการมีความเต็มใจและพร้อมที่จะให้บริการรวมทั้งควรมีการจัดสถานที่ที่ให้บริการให้มีที่นั่งรอรับบริการที่เพียงพอและจัดให้มีสภาพแวดล้อมที่สวยงาม นอกจากนี้ควรมีกลไกการเสริมสร้างให้นิสิตเกิดความรักและภาคภูมิใจต่อสถาบันเพื่อเป็นพื้นฐานในการบริหารงานสัมพันธ์ศิษย์เก่าให้มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้นด้วย
<p>2 ด้านบุคลากร เรื่องความคิดเห็นต่อความเครียดในการปฏิบัติงานของบุคลากรกองคลังสำนักงานอธิการบดีมหาวิทยาลัยรามคำแหง</p>	<p>Research Committee, Finance Division, Ramkhamhaeng University (2014)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ควรมีการสำรวจความพึงพอใจของบุคลากร ข้อเสนอแนะข้อคิดเห็นต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของกองคลัง - ควรเพิ่มจำนวนครั้งในการประชุมแต่ละหน่วยงานเพื่อการทบทวนภาระหน้าที่และการมอบหมายงานที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้นและนำข้อมูลที่มีปัญหาหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมมาปรับปรุง - ควรมีการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบพัสดุประจำปีมาเป็นข้อมูลในการวางแผนการจัดซื้อครุภัณฑ์ในปีงบประมาณถัดไป - ควรมีการติดป้ายธงรงค์ในเรื่องของการรักษาสิ่งแวดล้อมภายในหน่วยงานแล้วป้ายข้อความในการสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรในการทำงาน - ควรมีการจัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานในรูปของการตอบคำถามเกี่ยวกับขั้นตอนในการปฏิบัติงานให้ผู้มาติดต่อ - ควรมีการแต่งตั้งบุคลากรในแต่ละหน่วยงานเพื่อตรวจสอบอายุการใช้งานและยึดอายุการใช้งานของอุปกรณ์สำนักงาน
<p>3 ด้านอาคารสถานที่และทรัพยากรการเรียนรู้ เรื่องความคิดเห็นของผู้ใช้บริการที่มีต่อภาพลักษณ์ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา</p>	<p>Heebkaew, Sinparu and Ruangsiri, (2014)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ควรบูรณาการการทำงานฝ่ายที่ทำงานเกี่ยวข้องกับทรัพยากรสารสนเทศและความต้องการของผู้ใช้บริการร่วมกันเพื่อนำเสนอภาพลักษณ์ด้านทรัพยากรสารสนเทศให้ครอบคลุมชัดเจนทุกประเด็นและต่อเนื่องมากยิ่งขึ้น - ควรออกแบบการสื่อสารและประชาสัมพันธ์หลากหลายช่องทางและผสมผสานทุกเครื่องมือการสื่อสารทั้งภายในและภายนอกให้มีทิศทางเดียวกัน - ควรเลือกกิจกรรมหลักที่สอดคล้องกับแก่นแท้ของแบรนด์ศูนย์บรรณสารและสื่อศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยี

หัวข้อวิจัย	ผู้วิจัย/ปีที่วิจัย	ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงโครงการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี		<p>สุรนารีเพียง 1 กิจกรรมโดยกำหนดสัดส่วน 80 : 20 หมายความว่าเน้นการให้ความรู้ข้อมูลข่าวสารทรัพยากรสารสนเทศร้อยละ 80 และการมีส่วนร่วมกับชุมชนและสังคมร้อยละ 20</p> <p>- ควรวิเคราะห์หาคุณค่าด้านความรู้จากผู้ให้บริการในอนาคตว่าต้องการให้ผู้ให้บริการรู้สึกอย่างไรกับศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา นอกเหนือจากการได้รับทรัพยากรสารสนเทศหลากหลายประเภทครอบคลุมสาขาวิชาที่มีการเรียนการสอนตรงกับความต้องการและทันสมัยมีจำนวนเพียงพอและเป็นระบบสามารถสืบค้นและเข้าถึงได้ง่ายเช่นเมื่อเข้ามาใช้บริการแล้วอยากให้ผู้ใช้บริการรู้สึกเป็นผู้มีภูมิรู้ นำเชื่อถือและทันสมัย เป็นต้น</p>
4 ด้านงบประมาณ เรื่องการวิเคราะห์เปรียบเทียบงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 – 2557 มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม	Traitham, (2016)	<p>- ควรมีแนวทางหรือแผนในการจัดหาแหล่งงบประมาณอื่นเพิ่มเติมนอกเหนือจากงบประมาณจากแหล่งเงินรายได้ และแหล่งงบประมาณแผ่นดิน</p> <p>- ควรใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพโดยพยายามไม่ให้เกิดการสูญเปล่าควรมีการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยฯ และควรรักษาวินัยทางการคลังอย่างเคร่งครัด</p>

ที่มา : Heebkaew, Sinparu and Ruangsiri, (2014). Planning Division, the Office of the President, Mahasarakam University (2015). Research Committee, Finance Division, Ramkhamhaeng University (2014); Traitham, (2016). Online, retrieved 13 November 2018)

จากตารางที่ 2 ที่ได้นำเสนอตัวอย่างข้อเสนอแนะจากงานวิจัยสถาบันด้านต่าง ๆ สี่ด้าน โดยนำเสนอด้านละหนึ่งโครงการ คือด้านนักศึกษา ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ และทรัพยากรการเรียนรู้ และด้านการเงินและการคลังนั้นจะเห็นได้ว่า ข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากงานวิจัยสถาบันดังกล่าวนี้สามารถนำไปใช้เป็นฐานในการตัดสินใจดำเนินการในการปรับปรุงประสิทธิภาพองค์การของสถาบันอุดมศึกษาได้

ปัญหาและอุปสรรคในการทำวิจัยสถาบัน

จากการศึกษาครั้งนี้พอสรุปได้ว่ามีประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญเกี่ยวกับการทำวิจัยสถาบันสามประเด็นคือ ประการแรก ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคลากรผู้ทำวิจัยสถาบัน ประการที่สอง ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยสนับสนุนและแรงจูงใจในการทำวิจัยสถาบัน และประการที่สาม คือ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ผลงานวิจัยสถาบัน

1. ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคลากรผู้ทำวิจัยสถาบัน
ปัญหาด้านนี้มีประเด็นที่สำคัญประกอบด้วยสมรรถนะทางการ
วิจัยของบุคลากร การตระหนักรู้เกี่ยวกับนโยบายเกี่ยวกับ
การทำวิจัยสถาบัน การจัดสรรเวลาที่ใช้ในการทำวิจัยสถาบัน

(1) สมรรถนะทางการวิจัยของบุคลากร จากการศึกษาพบว่าบุคลากรส่วนหนึ่งโดยเฉพาะอย่างยิ่ง บุคลากรสาย
สนับสนุนวิชาการยังขาดความรู้ความสามารถด้านการวิจัย
สถาบัน และต้องการเพิ่มสมรรถนะใน การทำวิจัยสถาบันเพื่อ
ให้สามารถทำวิจัยสถาบันได้ดีขึ้น (Wilaem, Poomsumrit &
Wannachote, 2014; Kasartikul, Daothiang & Naowong,
1981)

(2) การตระหนักรู้เกี่ยวกับนโยบายเกี่ยวกับการ
วิจัยสถาบัน จากการศึกษาพบว่าบุคลากรส่วนหนึ่ง โดยเฉพาะ
อย่างยิ่งบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการยังขาดการตระหนักรู้
เกี่ยวกับนโยบายด้านการวิจัยสถาบัน เช่น ในด้าน
ค่าตอบแทนและด้านอื่นๆ จำเป็นต้องประชาสัมพันธ์และสร้าง
ความรู้ความเข้าใจให้แก่บุคลากร ผ่านวิธีการต่างๆ ให้มากขึ้น
(Kasartikul, Daothiang & Naowong, 1981; Wilaem,
Poomsumrit & Wannachote, 2014).

(3) การจัดสรรเวลาที่ใช้ในการทำวิจัยสถาบัน
จากการศึกษาพบว่าบุคลากรส่วนหนึ่งโดยเฉพาะอย่างยิ่ง
บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการประสบปัญหาด้านการจัดสรร
และการบริหารเวลาในการทำวิจัยสถาบัน เนื่องจากภารกิจ
งานประจำมีมาก ทำให้ไม่สามารถทำการวิจัยสถาบันได้
ตามที่ประสงค์ (Research Committee, Finance Division,
Ramkhamhaeng University, 2014; Wilaem, Poomsumrit &
Wannachote, 2014; Kasartikul, Daothiang & Naowong,
1981).

2. ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยสนับสนุนและแรงจูงใจ
ในการทำวิจัยสถาบัน ปัญหาด้านนี้มีประเด็นที่สำคัญประกอบด้วย แหล่งเงินทุนสนับสนุนการทำวิจัยสถาบัน แหล่งการศึกษา
ค้นคว้ารวมทั้งอุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัยสถาบัน
การนำผลงานวิจัยสถาบันไปใช้ในการพิจารณาความดี

ความชอบประจำปี

(1) แหล่งเงินทุนสนับสนุนการทำวิจัยสถาบัน จากการศึกษาพบว่าการจัดสรรงบประมาณเพื่อเป็นทุนสนับสนุนการทำ
วิจัยสถาบันยังไม่เพียงพอต่อการวิจัยสถาบัน มหาวิทยาลัย
ควรจัดสรรงบประมาณส่วนนี้เพิ่มมากขึ้น (Kasartikul,
Daothiang & Naowong, 1981; Wilaem, Poomsumrit &
Wannachote, 2014)

(2) แหล่งการศึกษาค้นคว้ารวมทั้งอุปกรณ์และ
เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัยสถาบัน จากการศึกษาพบว่า
การอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการทำวิจัยสถาบันยังไม่เพียงพอ
เช่น แหล่งศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลต่างๆ เช่น หนังสือ ตำรา
รวมทั้งเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์
เป็นต้น (Research Committee, Finance Division,
Ramkhamhaeng University, 2014; Wilaem, Poomsumrit &
Wannachote, 2014; Kasartikul, Daothiang & Naowong,
1981).

(3) การนำผลงานวิจัยสถาบันไปใช้ในการพิจารณา
ความดีความชอบประจำปี จากการศึกษาพบว่านโยบายเกี่ยวกับ
การนำผลงานวิจัยสถาบันไปใช้ในการพิจารณาความดีความ
ชอบประจำปียังไม่ชัดเจนโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับบุคลากร
สายสนับสนุนวิชาการ จึงควรกำหนดนโยบายให้ชัดเจนเพื่อ
เป็นแรงจูงใจให้บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการได้ทำวิจัย
สถาบันมากขึ้น (Kasartikul, Daothiang & Naowong, 1981;
Ketil, 2017)

3. ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ผลงานวิจัยสถาบัน
ปัญหาด้านนี้มีประเด็นที่สำคัญประกอบด้วย ความจำกัดของ
ช่องทางเผยแพร่ผลงานวิจัยสถาบัน และการสนับสนุนการ
เผยแพร่ผลงานวิจัยสถาบัน

(1) ช่องทางเผยแพร่ผลงานวิจัยสถาบัน การเผยแพร่
ผลงานวิจัยสถาบันในปัจจุบันมีช่องทางการเผยแพร่
ค่อนข้างจำกัด กล่าวคือส่วนใหญ่จะเผยแพร่โดยผ่านเว็บไซต์
ของมหาวิทยาลัยที่ทำการวิจัยสถาบัน ส่วนการนำเสนอใน
การประชุมวิชาการวิจัยสถาบันโดยเฉพาะยังมีจำกัด เช่น

จากข้อมูลปัจจุบันการประชุมวิชาการวิจัยสถาบันซึ่งจัดโดยสมาคมวิจัยสถาบันและพัฒนาอุดมศึกษา (Online, retrieved 13 November 2018) ยังขาดความสม่ำเสมอและต่อเนื่องในทำนองเดียวกันการตีพิมพ์ผลงานวิจัยสถาบันโดยวารสารการวิจัยสถาบันโดยตรงก็ยังมีข้อจำกัดในด้านแหล่งการตีพิมพ์ เช่นกัน

(2) การสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิจัยสถาบัน การนำเสนอผลงานวิจัยสถาบันในการประชุมวิชาการวิจัยสถาบันและการประชุมวิชาการอื่น ในปัจจุบันมีค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมประชุมด้วย ในขณะที่เดียวกันในการตีพิมพ์ผลงานวิจัยสถาบันในวารสารต่างๆ ก็มีค่าใช้จ่ายในการตีพิมพ์เช่นกัน จึงจำเป็นต้องมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิจัยสถาบันแก่บุคลากรผู้ทำการวิจัยสถาบันในอัตราที่เหมาะสมและเพียงพอ (Wilaem, Poomsumrit & Wannachote, 2014)

สรุปและเสนอแนะ

1. สรุปผลการศึกษา บทความนี้ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดการวิจัยสถาบันซึ่งเป็นการวิจัยที่ทำโดยบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการตัดสินใจในการบริหารและปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสถาบันอุดมศึกษาในด้านต่างๆ เช่น ด้านหลักสูตรการศึกษา ด้านนักศึกษา ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และทรัพยากรต่างๆ และด้านการเงินและการคลัง การดำเนินการวิจัยสถาบันโดยสถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินการหลายอย่าง เช่น บางสถาบันมีการจัดตั้งหน่วยงานวิจัยสถาบันขึ้นมารับผิดชอบงานด้านนี้โดยตรง มีการกำหนดระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้ทำการวิจัยสถาบัน มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อเป็นทุนสนับสนุนการวิจัยสถาบัน มีการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถในการทำวิจัยสถาบัน ส่วนการดำเนินการของสมาคมวิจัยสถาบันและพัฒนาอุดมศึกษามีการส่งเสริมการวิจัยสถาบันหลายอย่าง เช่น การจัดการประชุมวิชาการวิจัยสถาบัน

เป็นต้น ในด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัยสถาบันนั้นมีการดำเนินการโดยเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของสถาบันอุดมศึกษาที่ทำการวิจัยสถาบัน การนำเสนอในการประชุมวิชาการ และการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการต่างๆ โครงการวิจัยสถาบันที่ดำเนินการโดยมหาวิทยาลัยต่างๆ ส่วนใหญ่เป็นโครงการด้านนักศึกษา ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการทำวิจัยสถาบันพร้อมข้อเสนอแนะจะได้นำเสนอในตอนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะจากการศึกษา จากการศึกษาด้านปัญหาและอุปสรรคในการทำวิจัยสถาบันสรุปได้ว่ามีปัญหาสำคัญสามประเด็น คือ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคลากรผู้ทำวิจัยสถาบัน ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยสนับสนุนและแรงจูงใจในการทำวิจัยสถาบัน และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ผลงานวิจัยสถาบัน เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้นจึงขอเสนอข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

(1) ด้านบุคลากรผู้ทำวิจัยสถาบัน ควรจัดให้มีโครงการพัฒนาความรู้ความสามารถในการทำวิจัยสถาบันให้แก่บุคลากรที่ขาดความรู้และทักษะในการทำการวิจัยสถาบันให้มีความสามารถสูงขึ้น เพิ่มมากขึ้น มีแผนงานและโครงการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายการวิจัยสถาบันแก่บุคลากรอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ สนับสนุนการจัดสรรเวลาและให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารเวลาในการทำวิจัยสถาบันให้แก่บุคลากรตามความจำเป็นและตามที่เหมาะสมอย่างต่อเนื่อง

(2) ด้านปัจจัยสนับสนุนและแรงจูงใจ สถาบันอุดมศึกษาควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณประจำปีเพื่อการวิจัยสถาบันให้เหมาะสมกับสภาพและความจำเป็นของแต่ละสถาบัน จัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ในการทำวิจัยสถาบันให้เหมาะสมตามความจำเป็น เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ต่างๆ หนังสือ ตำรา และทรัพยากรการวิจัยอื่นๆ และควรกำหนดนโยบายการนำเอาผลงานวิจัยสถาบันไปประกอบการพิจารณาความดีความชอบประจำปี และเผยแพร่ให้บุคลากรได้รับทราบอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง

(3) ด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัยสถาบัน ควร

ส่งเสริมให้มีการจัดทำวารสารวิชาการสำหรับการวิจัยสถาบัน โดยเฉพาะเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดประชุมวิชาการวิจัยสถาบันโดยเฉพาะให้มากขึ้น โดยสมาคมวิจัยสถาบันและพัฒนาอุดมศึกษาควรเข้ามามีบทบาทด้านนี้เพิ่มมากขึ้น ทั้งด้านการจัดประชุมวิชาการวิจัยสถาบันอย่างสม่ำเสมอและควรจัดทำวารสารวิจัยสถาบันเป็นของสมาคมวิจัยสถาบันและพัฒนาอุดมศึกษาโดยตรง ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิจัยสถาบัน ทั้งด้านการนำเสนอผลงานในการประชุมวิจัยสถาบัน และการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยสถาบันแก่บุคลากรทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ

ข้อจำกัดและคุณประโยชน์ของบทความ

1. ข้อจำกัด การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาโดยการทบทวนวรรณกรรมโดยศึกษาจาก หนังสือ ตำรา รายงานทางวิชาการ รายงานการวิจัย บทความวิชาการ บทความวิจัย และข้อมูลต่างๆ จากเว็บไซต์ของสถาบันอุดมศึกษาและสถาบันหรือองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยยึดถือเอาความสะดวกและความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลเป็นสำคัญ จึงมีข้อจำกัดในการนำไปใช้ในการสัมฤทธิ์ แต่ก็สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมต่อไปได้

2. คุณประโยชน์ ภายใต้อำนาจจำกัดดังกล่าวข้างต้น บทความนี้ได้นำเสนอข้อมูลที่เป็นข้อแตกต่างจากบทความวิชาการในเรื่องที่คล้ายคลึงกันนี้ในอดีตที่สำคัญสามส่วน คือ การดำเนินการเกี่ยวกับการวิจัยสถาบัน การเผยแพร่ผลงานวิจัยสถาบันในประเทศไทย และการใช้ผลการวิจัยสถาบันเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพขององค์กรโดยนำตัวอย่างประเด็นผลการวิจัยสถาบันที่สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพขององค์กรได้จากโครงการวิจัยสถาบันจำนวน 78 โครงการ จากสถาบันอุดมศึกษาสี่สถาบันมานำเสนอไว้

รายการอ้างอิง

- Adamu, M., Soon, J. J., & Ahmad, S. A. (2017). Factors Affecting Efficiency of Higher Education Institutions : A Theoretical and Empirical Review. *The Social Sciences*, 12 (7), 1235-1241.
- Alford, H. Institutional Research: What is Institutional Research? Online available at : <https://joo.gl/E3vx>: retrieved 28 November 2018.
- Association for Institutional Research. AIR Quick Facts. Online available at : <https://www.airweb.org/AboutUs/Pages/AboutAIR.aspx>: retrieved 23 June 2018.
- Association of Institutional Research and Higher Education Development. Online : <http://www.air.or.th/AIR/index.php> : retrieved 3 December 2018.
- Babbie, E. (2008). *The Basics of Social Research* (4 ed.). Belmont, CA : Thomson Wadsworth.
- Billyard, A. P., & Donohue, J. J. (2015). A Practical Organizational Efficiency Measure. Canada : Defence R&D Canad Centre for Operational Research and Analysis.
- Boonraksa, T. (2005). Institutional Research : An Important Tool for Management of Modern Organization. *Journal of Language and Culture*, 24 (2). 82-84.
- Cates, W. M. (1985). *A Practical Guide to Educational Research*. Englewood Cliffs, NJ. : Prentice-Hall, Inc.
- de 'Waak, A. A. (2010). Achieving High Performance in the Public Sector : What Needs to BE Done? *Public Performance & Management Review*, 34 (1), 83-106.
- Duties and Functions of Institutional Research. Online available at: <https://joo.gl/1nPm2>: retrieved 23 June 2018.
- Expert Data Base System, Pubulsongkram Rajabhat University : <https://joo.gl/H4qBRSS8>: retrieved 30 November 2018.
- European Commission Directorate-General for Economic and Finance Affairs and Economic Policy Committee. Efficiency and effectiveness of public expenditure on tertiary education in the EU. Online available at : <https://joo.gl/9Y5zA8J> : retrieved 29 November 2018.
- French, W. L., Bell, C. H., & Zawacki, R. A. (2005). *Organization Development and Transformation : Managing Effective Change* (6 ed.). Singapore: McGraw-Hill.
- Gall, M. D., Gall, J. P., & Borg, W. R. (2003). *Educational Research: An Introduction* (7 ed.). Boston: Pearson Education, Inc.
- Heebkaew, K., Sinparu, T., and Ruangsiri, P. (2014). Users' Opinions on the Image of the Center for Library Resources and Educational Media, Suranaree University of Technology. *PULINET Journal*. Vol. 1. No. 1 : pp. 107-114.
- Hilliard, A., & Taylor, W. (2010). Collaborative Approach: The Self-Study Process And Writing The Report. *Contemporary Issues in Education Research*, 3 (12), 21-28.
- Howard, R. D., McLaughlin, G. W., & Knight, W. E. (2012). *The Handbook of Institutional Research*. San Francisco, CA : Jossey-Bass.

- Huisman, J., Hoekstra, P., & Yorke, M. (2015). Institutional Research in Europe : A view from the European association for institutional Research. <https://joo.gl/DyKhI>: European Association for Institutional Research. Information for Research Management, the Faculty of Optometry, Ramkhamhaeng University. Online: <https://joo.gl/pPCL8nFv> : retrieved 13 November 2018.
- Institutional Research Data Base Section, Planning Division, Mahasarakam University. Online : <https://joo.gl/fgqT41h>: retrieved 13 November 2018.
- Institutional Research Section, Planning Division, Maejo University. (2011). Summary Report of Institutional Researcher Camp, 17-18 August 2011. Online : <https://joo.gl/3dUMB4>: Online, retrieved 10 June 2018.
- Institutional Research Section, Policy and Planning Division, Pibulsongkram Rajabhat University. Online: <https://joo.gl/Km7r5> : retrieved 13 November 2018.
- Institutional Research and Information Section, Planning Department, Suranaree University of Technology. Online : <http://web.sut.ac.th/dpn/>: retrieved 13 November 2018.
- Institutional Research Section, Suranaree University of Technology. Online : <https://joo.gl/CW4NWpxW> : retrieved 13 November 2018.
- Institutional Research Supporting Fund of Suranaree University of Technology. Online : <http://web.sut.ac.th/dpn/document/ir/ir-manual-58.pdf>: retrieved 13 November 2018.
- Institutional Research Fund of Khonkaen University. Online : <https://joo.gl/UDvMk4> : retrieved 29 November 2018.
- Institutional Research Fund, Rajamangala University Thanyaburi. Online : http://www.ird.rmutt.ac.th/?page_id=2980: retrieved 29 November 2018.
- Institutional Research Section, Finance Division, Ramkhamhaeng University. Online : <http://www.fis.ru.ac.th/km/jupgrade/index.php/2552>: retrieved 13 November 2018.
- James, E. A., Slater, T., & Bucknam, A. (2012). *Action Research for Business, Nonprofit, Public Administration : A Tool for Complex Times*. Los Angeles : SAGE Publications, Inc.
- Jarungsirawat. Experience in Conducting Institutional Research. Online : <http://www.human.nu.ac.th/th/docs/research/12.pdf> : retrieved 3 December 2018.
- Johnson, A. P. (2012). *A Short Guide to Action Research* (4 ed.). Boston : Pearson.
- Journal of Professional Routine to Research (JPR2R), Mahidol University. Online : http://www.en.mahidol.ac.th/jpr2r/volume3_2016.html : retrieved 13 November 2018.
- Kemmis, S., & McTaggart, R. (2000). Participatory Action Research. In N. K. Denzin & Y. S. Lincoln (Eds.), *Handbook of Qualitative Research* (2nd ed., pp. 567-605). Thousand Oaks, California: Sage.
- Kenny, J. (2008). Efficiency and effectiveness in higher education : Who is accountable for what? *Australian University Review*, 50 (1), 11-19.

- Knight, W. E. (2003). Introduction. In W. E. Knight (Ed.), *The Primer for Institutional Research*. Tallahassee, Florida : The Association for Institutional Research.
- Kothari, C. R. (2004). *Research Methodology : Methods and Techniques* (2 ed.). New Delhi : New Age International (P) Limited, Publishers.
- Kreitner, R. (2007). *Management* (10 ed.). Boston, MA. : Houghton Mifflin Company.
- Kasantikul, N., Daothiang, P. Naowong, S. (1981). Factors Effecting Institutional Research of Staff of Suranaree University of Technology. A Research Report Presented to Suranaree University of Technology, Nakhon Ratchasima.
- Ketnil, (2017). Influencing Institutional Research Factors of Academic Supporting Staff in Pibulsongkram Rajabhat University. Online : http://etheses.psu.ac.th/lib-irpsru/sites/default/files/site/default/thesis/tpg-1_33.pdf: retrieved 6 December 2018.
- Khonkaen University Institutional Research Journal. Online : <https://irj.kku.ac.th/>: retrieved 13 November 2018.
- Lasher, W. (2011). The History of Institutional Research and Its Role in American Higher Education Over the Past 50 Years. In G. Rice, M. A. Coughlin & R. Howard (Eds.), *The Association for Institutional Research : The First 50 Years*. Tallahassee, FL : Association for Institutional Research.
- Marquardt, M. J. (1996). *Building the Learning Organization : A Systems Approach to Quantum Improvement and Global Success*. New York : McGraw-Hill.
- McLean, G. N. . (2006). *Organization Development : Principles - Processes - Performance*. San Francisco : Berrett-Koehler Publishers, Inc.
- MSCOHE. (2007). *Self Study : Creating a Useful Process and Report* (2 ed.). Philadelphia, PA : Middle States Commission on Higher Education.
- OIRE. (2014). *Office of Institutional Research and Effectiveness Operation Manual*. Lakeland FL : Florida Polytechnic University.
- Owen, K., Mundy, R., Guild, W., & R., Guild. (2001). Creating and sustaining the high performance organization. *Managing Service Quality*, 11(1), 10-21.
- Pibulsongkram Rajabhat University. Announcement on Procedures for Submission of Request for Funding of Institutional Research. Online : <https://joo.gl/OgXe>: retrieved 29 November 2018.
- Planning Division, the Office of the President, Mahasarakam University. (2015). Students' Satisfaction on Mahasarakam University. Online : http://www.plan.msu.ac.th/system/research/fileupload/fulltext_file/20160817b0lm3o1.pdf: retrieved 13 November 2018.
- Research and Development institute, Rajamangala University of Technology Thanyaburi. Online : <http://www.ird.mutt.ac.th/> : retrieved 13 November 2018.

- Research Committee, Finance Division, Ramkhamhaeng University (2014) ; Opinions on Stress in Work Performance of Staff of Finance Division, the Office of the President of Ramkhamhaeng University. Online: <https://joo.gl/ZMOjgW> : retrieved 29 November 2018.
- SEAAIR. (2014). Journal of Institutional Research South East Asia. *Journal of Institutional Research South East Asia*, 12 (1), 1-123.
- SEAAIR Annual Conferences. Online available at : <http://www.seairweb.info/Conference/index.aspx>: retrieved 13 November 2018.
- SEAAIR Brief History. Online available at: <https://joo.gl/bsUh22Wp>: retrieved 23 June 2018.
- Senge, P. M. (1990). *The Fifth Discipline : The Art and Practice of The Learning Organisation*. New York : Doubleday.
- South East Asian Association for Institutional Research (SEAAIR). Online available at : <http://www.seair.au.edu/journal.html> : retrieved 13 November 2018.
- Srisa-arn, W. Institutional Research in Thailand : Past to Present. Online : <https://joo.gl/QkijJy>: retrieved 10 June 2018.
- Suakamram, M., and Lila, S. (2013). Institutional Research and Strategic Management. *Executive Journal*. 33 (1). 95-100. Online : <https://joo.gl/v5hxNwgY>: retrieved 28 November 2018.
- Swanson, R. A., & Holton III, E. F. (2001). *Foundations of Human Resource Development*. San Francisco : Berrett-Koehler.
- Theerakul, S. Institutional Research : An Important Tool in Organization Development. Online : <https://joo.gl/h5NA3N9> : retrieved 28 November 2018.
- Training Document for Institutional Research Course B.E. 2561, Suranaree University of Technology. Online : <https://joo.gl/CW4NWpxW> : retrieved 29 November 2018.
- Traitham, W. (2016). A Comparative Analysis of Budget for Fiscal Years B.E. 2555-2557 of Pibulsongkram Rajabhat University. Online : <http://plan.psu.ac.th/index.php?module=research&id=115>: retrieved 13 November 2018.
- Volkwein, J. F. (2011). Gaining Ground : The Role of Institutional Research in Assessing Student Outcomes and Demonstrating Institutional Effectiveness. Occasional Paper #11 : learningoutcomesassessment.org : National Institute for Learning Outcomes Assessment.
- Waheed, A. (2015). Learning Organization and Competitive Advantage-An Integrated Approach. *Journal of Asian Business Strategy*, 5 (4), 73-79.
- Wilaem. W. Poomsumrit, S., and Wannachote, Y. (2014). Problems and Needs in Conducting Institutional Research of Teaching Supporting Staff of Thammasat University. *Thammasat University Journal*. 33 (3). 73-103. Online : <https://joo.gl/4lGUMo> : retrieved 13 November 2018.
- Wolszczak-Derlacz, J. (2014). An evaluation and explanation of (in)efficiency in higher education institutions in Europe and the U.S. with the application of two-stage semi-parametric DEA. *IRLE Working Paper No.* 114-14. <http://irle.berkeley.edu/workingpapers/114-14.pdf>.